

Terugbetaling verevend pensioen na nietigverklaring huwelijk bigamiste

Man verkrijgt nietigverklaring huwelijk vanwege verbod op bigamie. Partneralimentatie en pensioen zijn onverschuldigd betaald en moeten worden terugbetaald.

Een in 1992 aangegaan huwelijk strandt waarna partijen in 2002 een echtscheidingsconvenant ondertekenen. De man komt er vervolgens jaren later achter dat de vrouw ten tijde van het aangaan van het huwelijk al (in 1987) in het Verenigd Koninkrijk in het huwelijk was getreden. De vrouw stelt in de procedure dat zij in de veronderstelling verkeerde dat haar eerdere huwelijk niet langer juridisch geldig was na haar vertrek uit het Verenigd Koninkrijk.

Art. 1:33 BW bepaalt dat een persoon slechts met één ander persoon tegelijkertijd door het huwelijk verbonden kan zijn. Op grond van art. 1:69 aanhef en onder b BW kan de nietigheid van het huwelijk worden verzocht door ieder van de echtgenoten. De man verzoekt op grond hiervan het in 1992 aangegane huwelijk nietig te verklaren met terugbetaling van partneralimentatie, verevend pensioen en vraagt voor recht te verklaren dat de vrouw geen aanspraak kan maken op bijzonder partnerpensioen.

Het verzoek van de man tot vernietiging wordt gehonoreerd, waarmee het huwelijk met terugwerkende kracht wordt ontbonden. Een nietigverklaring werkt terug tot het tijdstip van de huwelijksvoltrekking. Een dergelijk 'huwelijk' heeft voor de wet nooit bestaan. De man stelt verder dat hij bij het aangaan van het echtscheidingsconvenant te hebben gedwaald. De rechter volgt de man en vernietigt het echtscheidingsconvenant. Een vernietiging heeft op grond van art. 3:53 BW terugwerkende kracht tot het tijdstip waarop de rechtshandeling is verricht. Vanaf dat moment is geen sprake meer van een onderhoudsverplichting. De betaalde partneralimentatie is dus onverschuldigd betaald en moet worden terugbetaald. Ook dient de vrouw het ontvangen (verevende) ouderdomspensioen terug te betalen. Omdat niet duidelijk is of de vrouw na nietigverklaring van het huwelijk aanspraak kan maken op bijzonder partnerpensioen, wijst de rechter de gevraagde verklaring voor recht af.

NB

De man vorderde terugbetaling van de reeds uitbetaalde termijnen van het verevende pensioen. Formeel kan van terugbetaling alleen sprake zijn als de mededeling van scheiding niet bijtijds aan de pensioenuitvoerder is gemeld, d.w.z. niet binnen 24 maanden na de echtscheidingsdatum. In dat geval betaalt de vereveningsplichtige rechtstreeks aan de vereveningsgerechtigde. Is wel bijtijds melding gedaan, dan vindt uitbetaling van de verevende pensioentermijnen plaats door de pensioenuitvoerder aan de vereveningsgerechtigde. In dat geval zou de man de vrouw op grond van een onrechtmatige daad kunnen aanspreken om de schade te vergoeden. Als de man de pensioenuitvoerder zou aanspreken dan zal naar deze verwachting vervolgens de vrouw in vrijwaring oproepen. Met andere woorden, ook langs die weg zou uiteindelijk alleen de vrouw kunnen worden aangesproken.

(Rechtbank Noord-Holland 10 juni 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:4254)

Mr. M.W. Minnaard